

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดโรงเรียนในจังหวัดเลย :
การวิเคราะห์กลุ่มพหุ

Factors influencing the level of commitment to increase the level of education high school or equivalent Of Matthayom 3. Schools in all provinces under : Analysis multi-group.

อนุพงษ์ อภิวิมลลักษณ์¹

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน²

ไพศาล วรรคำ³

บทคัดย่อ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระแสของการเปลี่ยนแปลงแพร่ไปยังทุกมุมโลก เพื่อให้มีความพร้อมกับการรองรับในเหตุการณ์ดังกล่าว คนในประเทศจึงต้องดิ้นรนเพื่อหาทางศึกษาเพิ่มเติม เพื่อปรับขึ้นในสังคมได้ การจบการศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญ ในการพัฒนาและผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตัวเอง และพัฒนาบุคลิกภาพของตน พัฒนาความสามารถทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ด้านการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ซึ่งถ้าตัวนักเรียนเองสามารถเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของตนเอง ก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียน และเกิดประสิทธิภาพกับการเรียนมากขึ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อเป็นแรงกระตุ้นให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อมีความสำคัญต่อโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนและการพัฒนาและผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมการวิจัยครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย 2. เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัด

¹ มหบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สังกัดโรงเรียนในจังหวัดเลยได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำนวน 871 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบวัดความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ทุกคู่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีทิศทางบวกทั้งหมด โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างคู่ที่มีค่าสูงสุด คือระดับความยาก กับการรู้จักวางแผน ($r_{xy} = 0.671$) ความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างคู่ที่มีค่าต่ำสุด คือการรู้จักวางแผน กับการรับผิดชอบ ($r_{xy} = 0.121$) การวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการ (SEM) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 67.541 ที่ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 53 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .086 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMSEA) เท่ากับ 0.018 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) เท่ากับ 0.998 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (SRMR) เท่ากับ .027 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .996 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยตัวแปรในโมเดลรวมกันสามารถอธิบายความเชื่อมั่นของตัวแปรความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ (COE) ได้ร้อยละ 84.4 มีอิทธิพลต่อตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในจำนวนตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 77.2 รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง (SEC) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 12.5 และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (AMO) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 8.6 ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ระหว่าง เพศชาย กับเพศหญิง ซึ่งโมเดลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดล จนโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 126.62 ที่ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 65 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMSEA) เท่ากับ 0.047 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) เท่ากับ 0.993 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (SRMR) เท่ากับ .064 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .975 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และผู้วิจัยได้นำโมเดลดังกล่าวใช้ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน

ของโมเดลระหว่างเพศชาย และเพศหญิง มีนักเรียนชาย 397 คน นักเรียนหญิง จำนวน 474 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรในโมเดลมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อแตกต่างกัน ตัวแปรทุกตัวแปรจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ และพบอิทธิพลของตัวแปรที่ส่งต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญจำนวน 3 ค่า ดังนี้ทั้ง 2 โมเดลมีค่าแตกต่างกัน ดังนี้

ตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเอง (SEC) มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน กลุ่มเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในกลุ่มเพศชายไม่แตกต่าง

ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (AMO) ในกลุ่มเพศหญิงมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมด้านบวก ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเพศชายมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทางอ้อมไม่แตกต่าง

ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SELF) ในกลุ่มเพศชาย มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในกลุ่มเพศหญิง มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ, การวิเคราะห์กลุ่มพหุ

Abstract

In the era of globalization. The changing social, economic, political, educational change rapidly . Current spread to all corners of the world. To be ready to support such an event. People in the country are struggling to find out more. For the elite in society. Graduation is an important role. In the development and production of high quality manpower and efficient manner, the lower secondary level of education. Focus the students can explore their own interests and aptitudes and develop their personality. Develop their basic skills learning and lifestyle. It is the basis of occupation and education. If a student can choose to study the needs and abilities of their own. They tend to be successful in their studies and learning more effective. This will occur when the student is committed to education as a impulse for success. So you can see that. Commitment to increase the level of education is vital to success in school and

in the development and production of high quality manpower and efficient manner. Thus the purposes of the study were to : 1) study learning, causal factor influencing commitment to increase the level of education of structural equation model of Matthayomsueksa 3 Students in Changwat loei, and 2) To test the invariance of the model and the parameters of the model factors that influence commitment to increase the level of education of the students. The sample consisted of 871 students, 397 male students and 474 female students, from 15 schools, obtained using the multi-stage random sampling technique. The instruments used in the study were : a scale on commitment to increase the level of education, a scale on self-confidence, a scale on achievement motivation, and a scale on self-efficacy with discriminating powers (rxy) maximum – minimum range 0.671-0.121. The collected data were analyzed using multiple correlation coefficient analysis, confirmatory factor analysis (CFA), structural equation model analysis (SEM).

The results of the study were as follows :

1. The model of measuring multi- commitment to increase the level of education showed construct validity congruence with empirical data at a high level and could measure at the levels of sex which was in conformity with the researcher established hypothesis. They were reconsidered from indices used for checking validity of the model : $\chi^2 = 67.541, df = 53, \chi^2 / df = 1.274, p\text{-Value} = 0.0863, CFI = 0.998, TLI = 0.996, RMSEA = 0.018, SRMR = 0.027$. All of the noticeable variables could have correlation more than 0.01, showing that the noticeable variables had variances at the student and classroom levels to be appropriate to use for analyzing multi-levels. Showing that the noticeable variables had variances at variables that influence most commitment to increase the level of education is self-confidence (0.488), Achievement Motivation (0.325), and self-efficacy (0.169) respectively.

2. commitment to increase the level of education multi-level structural equation model showed a construct validity or was in congruence with the empirical data at a rather medium level and could show causal relationship at the male and female levels with the researcher-established hypothesis. They were considered from indices used for checking validity of the model : $\chi^2 = 126.624, df$

= 65, χ^2 /df = 1.948, p-Value = 0.000, CFI = 0.993, TLI = 0.975, RMSEA = 0.047, SRMR = 0.064. The researcher used the model to test the invariance of the model between male and female students, male students 397 female students 474 were analyzed. The variables in the model has direct effect on the commitment to increase the level of education of the different studies. All the variables will influence the commitment to increase the level of education. And the influence of the variable forward commitment to study the significance of the number three as the two models are different as follows.

Self-confidence (SEC) had direct positive commitment to increase the level of education students of Matthayomsueksa 3. In the female significant statistical level of .01 among males did not difference significant statistical.

Achievement motivation variables (AMO) had direct and indirect positive. Commitment to increase the level of education students of Mathayomsuksa 3. Groups of female difference is significant statistical level .01, the influence of the male on the commitment to increase the level of education students of Matthayomsueksa 3 different level of significance statistical level of .01. The bypass did not difference significant statistical.

Self-efficacy (SELF) has a direct positive on our commitment to increase the level of education students in of Matthayomsueksa 3. Groups of men difference is significant statistical level .01, and in the female group difference is significant statistical level .05.

In summary, the structural equation model developed has structure is consistent and conform to middle empirical data. So people can measure to commitment to increase the level of education for student males and student females in the future.

Keyword : Commitment to increase the level of education, Multi-Group

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระแสของการเปลี่ยนแปลงแพร่ไปยังทุกมุมโลก ซึ่งจะมีผลกระทบ ทั้งด้านดีและด้านร้ายต่อชีวิตคน ในประเทศต่างๆอย่างรุนแรง เพื่อให้มีความพร้อมกับการรองรับ ในเหตุการณ์ดังกล่าว คนในประเทศจึงต้องดิ้นรนเพื่อหาทางศึกษาเพิ่มเติม เพื่อปรับขั้นในสังคม ได้ การจบการศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญ ในการพัฒนาและผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพที่เหมาะสม ในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และเป็นเตรียมกำลังคนที่มีการศึกษาในระดับกลางเพื่อ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพของตน พัฒนาความสามารถทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ ด้านการดำเนิน ชีวิต ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ในส่วนของการเลือกสายการเรียน เพื่อการศึกษาต่อนั้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นสามารถเลือกได้สองสาย คือ สายสามัญ หรือ สายอาชีพ ซึ่งถ้าตัวนักเรียนเองสามารถเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับ ความต้องการและความสามารถของตนเอง ก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียน และเกิด ประสิทธิภาพกับการเรียนมากขึ้น และถ้าตัวนักเรียนได้รับเลือกในสาขาที่เขาชอบและสนใจ จะทำให้เมื่อเขาเรียนจบออกมา ก็จะประกอบอาชีพที่เขารักและต้องการได้ ในส่วนตัวของเขาเองที่จะ พุ่มเทให้กับการเรียนและการทำงานในสายงานที่เขารักและสนใจมากกว่าสายงานที่เขาจำใจเรียน ในสาขาที่เขาไม่ชอบ (วิลโลว์ ตั้งจิตสมคิด, 2544 : 46)

ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เป็นระดับความสามารถของแต่ละบุคคลที่แสดงออกในการ คาดหวังต่อศึกษาต่ออย่างเต็มพลังความรู้ความสามารถ เสียสละเวลา มุ่งดงามรับผิดชอบต่อการ กระทำที่ส่งผลต่อการส่งเสริมเพื่อที่จะได้รับการศึกษาต่อเป็นอย่างดี โดยมีจุดประสงค์เพื่อ การศึกษาต่อให้เป็นไปตามต้องการของแต่ละบุคคล ฉะนั้นในการเรียนของนักเรียน เพื่อให้สอบเข้า เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่ต้องการ ต้องอาศัยปัจจัยบางประการ แต่ที่ สำคัญก็คือ ถ้านักเรียน มีความตั้งใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ พุ่มเททั้งกำลังกาย กำลัง ความสามารถ นักเรียนก็จะประสบความสำเร็จได้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเหตุผลและหลักการดังกล่าวแล้วจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี อิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ เทียบเท่า ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย โดยใช้การวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multi-Group) และซึ่งเป็น สถิติที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาศึกษา และสามารถ ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบพารามิเตอร์ของโมเดลได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย

2. เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบพารามิเตอร์ของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 สังกัดโรงเรียนในจังหวัดเลย จำนวน 6,669 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ของลินเดแมน เมเรินดาและโกลด์ (เสรี ชัดแจ้ง. 2549 : อ้างอิงมาจาก Lindeman, Merenda & Gold.1980 : 119) ได้ให้กฎอย่างง่ายว่า อัตราส่วนระหว่างจำนวนหน่วยตัวอย่างต่อจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรสังเกตได้ควรจะเป็น 20 : 1 ในงานวิจัยครั้งนี้มีเส้นอิทธิพลที่ต้องการประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดล มีจำนวน 39 เส้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จึงต้องมีอย่างต่ำ จำนวน 780 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 871 คน จากประชากรทั้งหมด 6,669 คน จากโรงเรียนจำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) 1 ฉบับ ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ประเภทของโรงเรียน สถานะของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ประยุกต์จาก ศิริชนก จุลนาง (2552 : 166-167) ดังนี้ 1) การยืนยันความคิดตนเอง (Assertion) 2) ความเชื่อถือตนเอง (self-reliance) 3) ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และ 5) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptation)

ตอนที่ 3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ประยุกต์จาก สุพักตรา สำราญสุข (2552 : 177) ดังนี้ 1) ความกล้าเสี่ยง (Moderate Risk Taking) 2) ความกระตือรือร้น (Energetic) 3) การรู้จักวางแผน (Planning) 4) ความมีเอกลักษณ์ (Unique of Characteristic) และ 5) ความพยายามให้ถึงจุดหมายปลายทางของงาน (Routine Work)

ตอนที่ 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 3 ด้านโดยประยุกต์จาก วัลภา สบายยิ่ง และคณะ. 2539 : 14-15 ; อ้างอิงมาจาก Lee and Bobko. 1994 : 364-369 ดังนี้ 1) ความคาดหวังในระดับความยากของงาน (Expected level of difficulty of the task) 2) ความมั่นใจที่จะปฏิบัติ (Strength of Confidence) 3) การขยายความสามารถของตนเอง (Expanding the capabilities)

ตอนที่ 5 แบบวัดความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 3 ด้าน โดยประยุกต์จาก ชัยรัตน์ ชูสกุล. 2544 : 29 และปริญญาทองสูงเนิน (2549 : 99) ดังนี้ 1) ตั้งใจจริงในการเรียน (Intention of learn) 2) ความคาดหวังความสำเร็จ (Expectations for success) 3) ความพยายามให้ได้ศึกษาต่อในสิ่งที่คาดหวัง (Attempt to study what to expect)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือวัดที่ใช้ในการศึกษานี้ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนหนังสือแนะนำตัวและจดหมายอนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อติดต่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดเลย

2. นำจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัยและตัวอย่างแบบสอบถามไปยื่นให้อำนาจการเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เลย ทั้ง 3 เขต เพื่อให้ออกจดหมายขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด

3. หลังจากได้จดหมายแล้ว ผู้วิจัยจะตรงไปโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ ไปพบรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเพื่อแนะนำตัวและอธิบายวัตถุประสงค์และลักษณะงานวิจัย จากนั้น

ขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ แล้วนับวันเวลาในการมารับแบบสอบถามกลับคืน

4. เมื่อถึงวันเวลาที่นัด ผู้วิจัยจะเป็นผู้เข้าไปรับแบบสอบถามกลับคืนมาจากโรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ซึ่งเป็นสถิติที่เกี่ยวกับอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาศึกษา ที่มีผลต่อตัวแปรเกณฑ์ ในรูปตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลในภาพรวมก่อนที่จะทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบ ว่าข้อมูลที่ได้มานั้น มีความสัมพันธ์อย่างเพียงพอต่อการวิเคราะห์หองค์ประกอบหรือไม่ โดยพิจารณาค่าความเหมาะสม ของข้อมูล คือ ค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity) และ ค่าสถิติของไคเซอร์-ไมเยอร์-อัลคิน (Measure of Sampling Adequacy หรือ Kaiser-Meyer-Olkin : KMO)

1.1 การทดสอบของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's test of Sphericity) เป็นการทดสอบสมมติฐานว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) หรือไม่ ซึ่งเป็นการทดสอบค่าไค-สแควร์ของดีเทอร์มิแนนท์ของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ ต้องมีค่าต่ำกว่า .05 จึงจะถือว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ จึงจะนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบ เชิงยืนยันได้

1.2 มาตรฐานวัดความเพียงพอของการสุ่มของไคเซอร์-ไมเยอร์ และอัลคิน (Measure of Sampling Adequacy หรือ Kaiser-Meyer-Olkin : KMO) เป็นค่าดัชนีบอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้กับเมทริกซ์สหสัมพันธ์แอนติ ค่า KMO มีค่าตั้งแต่ 0 - 1 และค่า KMO ต้องมีค่าตั้งแต่ .60 ขึ้นไป จึงจะนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันได้

2. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Model Specification)

3. การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล มีความสำคัญต่อการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล เพราะการประมาณค่าพารามิเตอร์ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อโมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดี

4. การประมาณค่าพารามิเตอร์ (Estimating the Parameter) การประมาณค่าพารามิเตอร์อิทธิพลของโมเดล เป็นการเปรียบเทียบเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้ จากกลุ่มตัวอย่างกับเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้างขึ้น จากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลอิสระที่เป็นสมมติฐาน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการประมาณค่า พารามิเตอร์ด้วยวิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood : ML)

5. ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยต่าง ๆ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย

5.1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Errors and Correlations of Estimates) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม ลิสเรล จะให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ หากค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดเล็ก แสดงว่าเป็นโมเดลที่ดีพอ

5.2 สหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlations and Coefficients of Determination) เป็นค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สำหรับตัวแปรสังเกตได้แยกทีละตัวและรวมทุกตัว รวมทั้งสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย มีค่าสูงสุดไม่เกิน 1.00 และค่าที่สูงแสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of fit Measures) ค่าสถิติสำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542 : 52-60)

5.3.1 ค่าสถิติไค – สแควร์ (Chi – square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ ค่าสถิติไค – สแควร์มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าใกล้เคียงศูนย์มากเท่าไร หรือค่าใกล้เคียงกับจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom : df) แสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness – of – Fit Index : GFI) ดัชนี GFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness – of – Fit Index : AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดัชนี AGFI มีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual : RMR) ดัชนี RMR บอกขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ควรมีค่าไม่เกิน 0.2 จึงจะแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.5 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Square of Error Approximation = RMSEA) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าดัชนี RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.6 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chi-square: $2/df$) เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์ กับองศาอิสระ โดยหลักทั่วไปถ้าค่าไค-สแควร์ สัมพัทธ์น้อยกว่า 3.00 ถือว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (เสรี ชัดเข้ม. 2547 : 29 ;อ้างอิงมาจาก Mueller. 1996)

5.3.7 คิวพล็อต (Q – Plot) เป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนกับค่าควอนไทล์ปกติ (Normal Quantiles) ถ้าเส้นกราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุมซึ่งเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3.8 ดัชนีเปรียบเทียบโมเดล (Comparative Fit) เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบโมเดลพื้นฐานกับโมเดลตามทฤษฎีหรือโมเดลตามสมมติฐาน ได้แก่

5.3.8.1 NFI จะบ่งชี้เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่สอดคล้อง ถ้าค่า NFI มีค่า 0.9 หมายความว่า โมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลมากกว่าโมเดลพื้นฐานถึง 90%

5.3.8.2 IFI มีพิสัยระหว่าง 0 ถึง 1 ค่ายิ่งสูงยิ่งบ่งบอกถึงความสอดคล้องของโมเดล

5.3.8.3 CFI มีพิสัยระหว่าง 0 ถึง 1 หากมีค่าสูงถึง 0.9 แปลได้ว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูล

5.3.8.4 RFI มีพิสัยระหว่าง 0 ถึง 1 หากมีค่าสูงถึง 0.9 แปลได้ว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องของข้อมูล

สรุปผล

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนดังนี้ ค่าไค-สแควร์(χ^2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 67.541 ที่ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 53 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .086 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMSEA) เท่ากับ 0.018 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) เท่ากับ 0.998 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (SRMR) เท่ากับ .027 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .996 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อทำการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ โดยตัวแปรในโมเดลร่วมกันสามารถอธิบายความเชื่อมั่นของตัวแปรความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ (COE) ได้ร้อยละ 84.4 มีอิทธิพลต่อตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในจำนวนตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 77.2 รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง (SEC) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 12.5 และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (AMO) มีค่าอิทธิพลร้อยละ 8.6 ตามลำดับ

2. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลย : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ระหว่าง เพศชาย กับเพศหญิง ซึ่งโมเดลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดล จนโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้ ค่าไค-สแควร์(χ^2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 126.62 ที่ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 65 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMSEA) เท่ากับ 0.047 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) เท่ากับ 0.993 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (SRMR) เท่ากับ .064 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .975 ค่า RMR มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และผู้วิจัยได้นำโมเดลดังกล่าวใช้ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างเพศชาย และเพศหญิง มีนักเรียนชาย 397 คน นักเรียนหญิง จำนวน 474 คนผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวแปรในโมเดลมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อแตกต่างกัน ตัวแปรทุกตัวแปรจะมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อและพบอิทธิพลของตัวแปรที่ส่งต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญจำนวน 3 ค่า ดังนี้ ทั้ง 2 โมเดลมีค่าแตกต่างกัน ดังนี้

ตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเอง (SEC) มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน กลุ่มเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนในกลุ่มเพศชายไม่แตกต่าง

ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (AMO) ในกลุ่มเพศหญิงมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมด้านบวก ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเพศชายมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทางอ้อมไม่แตกต่าง

ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตน (SELF) ในกลุ่มเพศชาย มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และในกลุ่มเพศหญิง มีอิทธิพลทางตรงด้านบวกต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง จึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เนื่องจากลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีลักษณะ เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวเกิดจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น และเมื่อตั้งใจทำอะไรแล้วจะต้องประสบผลสำเร็จ ทำงานเป็นระเบียบ ใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจอย่างรอบคอบเมื่อมีปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ เป็นที่รักของเพื่อนไม่ค่อยตามอิทธิพลของสังคม และประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ด้วยความสามารถของตนเองโดยไม่เชื่อในโชคหรือวาสนา ซึ่งสอดคล้องกับ รอตเตอร์ (1982 : 208 – 210) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นต่อความเป็นไปของสิ่งแวดล้อมอันจะเป็นประโยชน์ในอนาคต พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เห็นคุณค่าของทักษะ หรือผลสัมฤทธิ์จากความพยายามของตนเองอยู่เสมอ และยากที่จะชวนให้เชื่อตามโดยไม่สมเหตุสมผล

2. ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เนื่องมาจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาที่จะทำอะไรสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องพยายามจะเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว (Macleland. 1953 : 110-111) และผลการวิจัยพบว่า มีความสำคัญต่อนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย อาจเนื่องมาจากนักเรียนหญิงส่วนใหญ่รับรู้ว่าเป็นผู้มีความสามารถ ครูไม่ต้องควบคุมการเรียนและพฤติกรรมและนักเรียนชายได้รับการสนับสนุนให้เป็นตัวของตัวเองน้อยกว่านักเรียนหญิง (Vallerand, Portier, & Guay, 1997) สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คือ มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบตนเอง (McClelland 1961:207-256) และนักเรียนชาย

ได้รับการตำหนิจากครูมากกว่าตลอดจนครูมีแนวโน้มที่จะใช้การควบคุมและการลงโทษกับเด็กผู้ชายมากกว่าในการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (Brophy และ Good, 1974) ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบทางบวกต่อแรงจูงใจภายใน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องที่ตรวจสอบความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายในและภายนอกในบริบทที่แตกต่างกัน และงานวิจัยเหล่านั้นต่างยืนยันโดยทั่วไปแล้วผู้หญิงมีรูปแบบการจูงใจที่กำหนดได้ด้วยตนเองมากกว่าผู้ชายในกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การศึกษา การทำงาน กีฬา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Vallerand, Portier, & Guay, 1997) เช่นเดียวกับแรงจูงใจภายใน ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น ม.1 ม.3 ม.4 ม.5 และ ม.6 และครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย ต่างพบผลการวิจัยเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ผู้หญิงมีแรงจูงใจภายในมากกว่าผู้ชาย (อัจฉรา สุขารมย์ อรพินทร์ ชูชม และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี 2542) ในการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีความสำคัญในตัวนักเรียนชายมากขึ้น ต้องให้นักเรียนเป็นผู้ที่ริเริ่ม ตนเองเป็นผู้กำหนด มากกว่าเป็นคนที่ยื่นขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น (Ryan และ Grolnick, 1986) เช่นเดียวกับงานวิจัยที่ยืนยันว่าความต้องการการกำหนดทิศทางด้วยตนเองของนักเรียนได้ มาจากการอบรมถ่ายทอดของครูที่สนับสนุนให้นักเรียนมีความเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่การให้เลือกและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Deci et al, 1991) และ คุณภาพของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยแท้จริงแล้ว บางส่วนขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจูงใจ วิธีการอบรมและถ่ายทอดของครูด้วย (Weiner, 1990)

3. ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เนื่องจากเป็นความเชื่อของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะจัดระบบ (Organize) และจัดกระทำเพื่อให้บรรลุตามที่กำหนด (Bandura. 2004 : 3) และการเรียนรู้ความสามารถตนเองนั้น มีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคล 2 คนอาจมีความสามารถไม่ต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่า บุคคล 2 คนนี้ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน นั่นคือถ้าเรามีการรับรู้ว่ามีความสามารถ เราก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่รับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยและจะประสบความสำเร็จในที่สุด (Bandura. 2004)

การรับรู้ความสามารถตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง มีผลต่อการตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ครูควรส่งเสริมและกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และกำหนดเป้าหมายที่เป็นไปได้ รวมทั้งการกำหนดกลวิธีเสริมแรงและการปฏิบัติพฤติกรรม หากบุคคลมีการวางแผนการปฏิบัติไว้

ล่วงหน้า ก็จะมีคามมุ่งมั่นในการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับสูงซึ่งก็คือการมีความเชื่อมั่นสูง จะส่งผลให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลโดยตรงต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ดังนั้น ครูควรส่งเสริมสนับสนุนและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และกำหนดกิจกรรมในการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจสูง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ

1.3 จากผลการทดลอง พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ครูจึงต้องจัดสถานการณ์ให้บุคคลประเมินความสามารถของตนเองได้ถูกต้อง จะส่งผลต่อการกระทำพฤติกรรม ทำให้การกระทำนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ

1.4 จากผลการทดลอง สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมุ่งเน้นตัวแปรที่ส่งผลต่อเพศที่แตกต่างกันให้ถูกวิธี

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนจังหวัดเลยยังมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ เช่น สภาพแวดล้อมทางการศึกษา สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว คุณภาพการสอนของครู จึงควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และควรนำโมเดลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาโดยดำเนินการทดสอบกับกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียงกันเพื่อที่จะสามารถอ้างอิงผลการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบ ทั้งยังให้ข้อค้นพบในงานวิจัยก่อเกิดการต่อยอดทางความคิดได้

บรรณานุกรม

นงลักษณ์ วิรัชชัย. โมเดลลิสรูล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นริศรา แสนสุข และคณะ. การเปรียบเทียบความมุ่งมั่นและความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาที่มี ประสบการณ์ ในการทำงาน และแรงจูงใจในการทำงานแตกต่างกัน.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

วิลัย ตั้งจิตสมคิด. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2544

- ศิริชนก จุลนาง. การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AO) ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สุพักตรา สำราญสุข. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สุรรัตน์ แก้วคำใส. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพหุระดับความสามารถในการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดยโสธรและศรีสะเกษ : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- สมนึก ภัททิยธนี. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อการทำวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- เสรี ชัดเข้ม. การรับรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ของนิสิตนักศึกษาสามสาขาวิชา. ชลบุรี : วารสารคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547 .
- _____. อิทธิพลการรับรู้ของบิดามารดาและครูที่มีต่อการรับรู้ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ชลบุรี : วารสารคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549
- Rotter, J. B. The development and application of social learning theory.
New York : Praeger Publishers, 1982
- Bandura, A. Self-efficacy. (Online) Available : [Http://www.emory.edu/EDUCATION/mfp/BanEncy.Html](http://www.emory.edu/EDUCATION/mfp/BanEncy.Html). [3 November 2012].
- McClelland. 1953. Achievement Motivation. (Online) Available
<http://principlesoflearning.wordpress.com/dissertation/chapter-3-literature-review-2/the-human-perspective/achievement-motivation-atkinson-mcclelland-1953/>. [3 November 2012].

